

аспектів швидко змінюється. Незважаючи на негативні наслідки, головним завданням суспільства є забезпечення того, щоб глобалізації стала позитивним фактором для всіх національних економік світу. Через несправедливий розподіл благ від глобалізації більшою мірою виграє «золотий мільярд». Саме тому глобалізація може мати повністю всеохоплюючий і справедливий характер лише після розробки заходів щодо подолання негативних наслідків глобалізаційних процесів у менш розвинених країнах.

Література:

1. Базилевич В. Ринкова економіка: основні поняття і категорії : навчальний посібник. Київ : Знання, 2008. - 263 с.
2. Friedman J. *Oligopoly Theory*. Cambridge, 1989.
3. Куцик П. О., Ковтун О. І., Башнянин Г. І. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія. Львів. : Видавництво ЛКА, 2015. – 594 с
4. Червінський А., Шутиш М. Глобалізація: Україна залишається напіввідкритою і напівпрозорою. *Україна Business*. 2014. № 16. С. 4-5.
5. Кувалдин В. Глобалізація – світле майбутнє людства? *Незалежна газета*. 2000. № 10. С. 41-43.
6. Постиндустриальний світ і процеси глобалізації. *Світова економіка і міжнародні відносини*. 2000. № 3. С. 91-93.
7. Мартин Г. П., Шуманн Х. Західна глобалізація: атака на процвітання і демократію / пер. з нім. М . : Видавничий дім «АЛЬПІНА», 2001. С. 52-53.
8. McKinsey Global Institute. "The New Dynamics of Financial Globalization" URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/the-new-dynamics-of-financial-globalization> (дата звернення: 05.10.2021).

СУЧАСНЕ ЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІКИ ДОАНТИЧНОСТІ

Пахомова Л. В., асистент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Дослідження історії економіки і економічної думки (ІЕЕД) приводить до важливішого висновку: ІЕЕД – це історія практики і знань про економіку. При цьому саме знання, рівень їх організації визначає і рівень практики. Звичайне дослідження історії економіки і економічної думки (ІЕЕД) приводить до важливішого висновку: ІЕЕД – це історія практики і знань про економіку. Звичайно існує і зворотній зв'язок, але визначальним є організація знання. Тому ІЕЕД – це історія організації, перш за все, економічного знання. Це основна проблема економіки на всіх етапах її розвитку. Саме рівень організації знань, характер їх змінювання визначило і поділення його на етапи, епохи. На думку автора, в історії організації економічних знань необхідно визначити такі епохи: Доантичності; Античності і Середньовіччя; Меркантилізму і Фізіократії; Економічних шкіл; Соціалізації економіки. Поділення на такі епохи – це за

своєю сутністю є не що інше, як відображення еволюції, зміни головної проблеми в організації економічних знань. Мета даної доповіді – визначення, ознайомлення з головною проблемою - організацією економічних знань в епоху Доантичності. Задачі: формулювання основної проблеми Доантичності; визначення місця і ролі організації економічних знань у цієї системі; створення висновків.

Для досягнення мети доповіді був використаний досвід організації економічних знань таких розвинутих країн Доантичності, як Давній Єгипет, Вавилон, Давні Китай і Індія [1-4]. Він показав, що основною проблемою організації економічних знань в епоху Доантичності було осмислення досвіду усієї господарської діяльності, як єдиного цілого, як управління, як єдності економіки, інженерії, адміністрації і виробництва. Це дозволило вирішити і другу задачу доповіді – визначити місце і роль організації економічних знань у цієї системі.

При цьому було визначено головне – організація економічних знань не відокремлювалася від організації інженерних, адміністративних і виробничих знань. Однак економічним знанням визначалося значне місце і важлива роль.

Так, одним з перших відомих нам пам'ятників організації суто економічних знань Стародавнього Єгипту належать уявлення про власність, рабство, товарно-грошові відносини, ретельний облік трудових та матеріальних ресурсів. Господарські документи характеризують також управління державним господарством, організацію праці царських ремісників (майстрів) та землеробів. Однак економіка ще не виділялася як окремий вид діяльності; не існували навіть і термін, і поняття економіка.

Схожі економічні думки прадавньої держави Вавилоні представлені законами царя Хаммурапі (1792 – 1750 роки до н. е.) про відсоток, власність, податки. У цих законах поділ суспільства на рабів і рабовласників визнавалося природним і вічним. Закони Хаммурапі відображали турботу про зміцнення та охорону приватної власності. Вони свідчать й про те, що основу економіки Вавилонського царства становило натуральне господарство. У законах Хаммурапі відбився розвиток товарно-грошових відносин, заходи з розширення торговельних угод.

Стародавній Китай найчастіше асоціюється з Конфуцієм (551-479 роки до н. е.). Він справив великий вплив на організацію економічних знань Китаю – він одним з перших створив вже вчення, яке містить соціально-економічну концепцію про природне право. Він виходив з необхідності поділу суспільства на «благородних», які складають вищий стан, і «простолюдинів» («низьких»), долею яких є фізична праця. Конфуцій вважав це природним. Вчення Конфуція націлене на забезпечення рабовласницького ладу, зміцнення авторитету держави, зміцнення влади верховного правителя Китаю.

Визначною пам'яткою організації економічних знань древньої Індії є трактат «Артхашастра» у формі повчання для царя, але за своїм змістом та значенням воне далеко вийшло за рамки зводу рад. Це великий економічний труд, що охоплює широке коло питань і свідчить про зрілість економічної думки Індії того часу. «Артхашастра» оповідає про соціальну нерівність,

виправдовує і закріплює її, підтверджуючи правомірність рабовласництва, поділу суспільства на касты; головною галуззю вважалося землеробство. Поряд з тим розвивалися ремесла, торгівля. «Артхашастра» приділяла велику увагу активному втручання держави в економічне життя.

Отже, результатами доповіді є визначення:

- основної проблеми Доантичності, як організації знань про уся господарську діяльність, як єдність економіки з інженерією, адміністрацією і виробництвом;
- місця організації економічних знань, як важливу і невідокремлену частину знань усієї господарської діяльності;
- ролі організації економічних знань як основного засобу економічної практики.

Отримані результати будуть сприяти позбавленню від повторення відповідних помилок, що підвищить ефективність сучасної економіки.

Література:

1. Соціально-економічний розвиток стародавнього Єгипту URL: https://pidru4niki.com/1529052760149/ekonomika/starodavniy_yegipet (дата звернення: 09.10.2021).
2. Економічна думка Стародавнього Сходу. Вавилон[Электронный ресурс]. URL: <http://ebib.pp.ua/ekonomicheskaya-myisl-drevnego-vostoka-13111.html> (дата звернення: 09.10.2021).
3. Економіка стародавнього світу: Індія, Китай URL: https://ru.osvita.ua/vnz/reports/econom_theory/21957/ (дата звернення: 10.10.2021).
4. Конфуцій URL: <https://ru.wikipedia.org> (дата звернення: 05.10.2021).

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

*Птащенко О. В., д.е.н., професор,
Євтушенко А. С.*

Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

Розвиток досліджень у компаніях надає можливості для наукового прогресу та нових технічних можливостей. Потужний науково-дослідний підрозділ компанії здатний просувати результати досліджень або винаходів у галузі інновацій і тим самим створити основу для довгострокової конкурентоспроможності. [1].

В даний час великі фірми в промислово розвинених країнах світу мають концентрацію досліджень та розробок. Технологічне лідерство належить США, які витрачають половину загальних витрат восьми розвинених країн на НДДКР. Рівень монопольного контролю над ТНК в технології становить 80-90%, а вартість дослідницької діяльності 300 провідних ТНК у світі в період з 2010-2020 рр. становить близько 216 млрд дол. Починаючи з 1980-х років, приблизно дві третини передачі технологій у світі - це обмін технологіями. Суть кількісно переглянутого третього детермінанта полягає в частці патентів, оперованих